

РЕШЕНИЕ

№ 356

гр. Варна, 19.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Анета Н. Братанова
Членове: Георги Йовчев
Дарина Ст. Маркова

при участието на секретаря Десислава Ив. Шинева Чипева
като разгледа докладваното от Дарина Ст. Маркова Въззивно търговско дело
№ 20233001000499 по описа за 2023 година

И за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е въззивно, образувано по жалба на ЗК „Лев Инс“ АД със седалище гр.София срещу решение № 25 от 31.03.2023г. по търг.дело № 181/21г. по описа на Окръжен съд – Силистра, в частите му, с които дружеството е осъдено да заплати застрахователни обезщетения за претърпени неимуществени вреди от смъртта на Б В.а Т.а при ПТП на 30.09.2020г. на В. Ж. В. за разликата над 100 000лв. до присъдените 150 000лв., на П. П. Ж. за разликата над 100 000лв. до присъдените 150 000лв., на В. И. Т. за разликата над 120 000лв. до присъдените 180 000лв. и на А. В. Т. за разликата над 130 000лв. до присъдените 200 000лв., както и законни лихви върху присъдените обезщетения за периода от 12.01.2021г. до завеждане на исковата молба за в съда на В. Ж. В. за разликата над 9 388.89лв. до 14 084.46лв., на П. П. Ж. за разликата над 9 388.89лв. до 14 084.46лв., на В. И. Т. за разликата над 11 266.67лв. до 16 901.35лв. и на А. В. Т. за разликата над 12 205.56лв. до 18 779.28лв.

Във въззивната жалба на застрахователното дружество се твърди че решението в обжалваните от него осъдителни части е неправилно и

необосновано, постановено в противоречие със събраните по делото доказателства и при съществени нарушения на процесуалните правила.

Твърди че ищците не са доказали по безспорен начин възникването на отговорността на застрахователя и своето право на обезщетение. Твърди че не са доказани елементите на осъществяване на фактическия състав, противоправното поведение на водача на автобус „Исузо“ с ДК № X XXXX XX в процесното ПТП, правопораждащи деликтната му отговорност, а от тук и отговорността на застрахователя.

Твърди че присъдените обезщетения са прекомерно завишени с оглед причинените болки и страдания, принципа на справедливост, заложен в чл.52 от ГПК и трайната съдебна практика.

По отношение на родителите твърди че съдът не е взел предвид факта, че починалата е изградила самостоятелен живот, отделно от родителите си, че по делото не са доказани особен интензитет на болките и страданията, надхвърлящ обичайния траурен период, както и че те имат и друго дете, на което да разчитат в старините си. По отношение на съпруга твърди че са останали недоказани твърденията, че той не знае как да продължи живота си след трагичната загуба. Сочи, че по делото е установено, че ищецът се е преместил със сина си в София и вече е успял да организира начина си на живот с нов град и ново работно място. Сочи че той е морално и юридически задължен да се грижи за сина и да го възпитава, които задължения са съществували и преди смъртта на съпругата му. По отношение на детето твърди, че преживените от него болки и страдания не надхвърлят обичайния интензитет на претърпените болки и страдания за подобен вид загуба.

Моли съда да отмени решението в обжалваните от него осъдителни части и да постанови друго, с което исковите претенции да бъдат отхвърлени за тези размери. Претендира направените по делото разноски. В съдебно заседание, чрез процесуален представител, поддържа жалбата и моли съда да я уважи.

В срока по чл.263 ал.1 от ГПК е депозиран отговор от насрещните страни, в които се изразява становище за неоснователност на подадената жалба. Молят съда да потвърди решението в обжалваните от застрахователя части, претендират направените по делото разноски. В съдебно заседание, чрез процесуален представител, молят съда да потвърди решението в

обжалваните му части.

Въззивният съд, след съвкупна преценка на събраните по делото доказателства, заедно и поотделно, и съобразно предметните предели на въззивното производство, приема за установено следното:

Предявени са искиове с правно основание чл.423 от КЗ и чл.86 от ЗЗД от В. Ж. В., П. П. Ж., В. И. Т. и А. В. Т., малолетен, действащ чрез своя баща и законен представител В. И. Т. срещу ЗК „Лев Инс“ АД за обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на Б В.а Т.а, съответно тяхна дъщеря, съпруга и майка при пътно-транспортно произшествие на 30.09.2020г., причинено виновно от водача на автобус „Исузо“ с рег.№ Х ХХХХ ХХ, при сключена застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ за сумата по 150 000лв. за родителите, за сумата 180 000лв. за съпруга и сумата 200 000лв. за детето, ведно със законна лихва. Решението на първоинстанционния съд в частите му, с които исковите за обезщетение за неимуществени вреди са уважени съответно до размера на сумата 100 000лв. за родителите, 120 000лв. за съпруга и 130 000лв. за детето са влязло в сила. Предмет на въззивно обжалване е решението в осъдителната му част за разликите над 100 000лв. до 150 000лв. за родителите, над 120 000лв. до 180 000лв. за съпруга и над 130 000лв. до 200 000лв. за детето, и за съответната част от претендираната законна лихва.

Не са спорни пред въззивна инстанция: настъпването на пътно-транспортното произшествие на 30.09.2020г., причинената смърт на Б В.а Т.а в резултат на произшествието, починала на 46 години. Не е спорно, че между застрахователното дружество и собственика на автомобила, с който е причинено пътно-транспортното произшествие е сключен договор за задължителна застраховка “Гражданска отговорност на автомобилистите”, действаща към датата на пътно-транспортното произшествие, която покрива отговорността на застрахователя за причинени от водача П вреди при управлението на автобуса. Не са спорни родствените и семейни връзки на ищите с починалата Б Т.а.

С оглед влязлата в сила осъдителна част на първоинстанционното решение и предметите предели на силата на присъдено нещо, въззивният съд намира, че пред настоящата инстанция е установено настъпването на пътно-транспортното произшествие на 30.09.2020г., механизма на произшествието и

вината на водача М М П. Поради което и възраженията на застрахователя за недоказаност на елементите на осъществяване на фактическия състав и противоправното поведение на водача на автобус „Исузо“ с ДК № Х ХХХХ ХХ в процесното ПТП са неоснователни.

Спорен пред въззивна инстанция е само размерът на обезщетението за неимуществени вреди:

От събраните от настоящата инстанция гласни доказателства – показанията на свидетелите И В Т. и Г Д.а Т.а, родители на ищеца В. Т. и дядо и баба на ищеца А. Т. и на Д Н В, преки и непосредствени, депозираните непротиворечиво и убедително и взаимно допълващи се, поради което и кредитирани от въззивната инстанция изцяло, тези на свидетелите Т.и при условията на чл.172 от ГПК, въззивният съд приема за установено, че семейството на Б и В. и детето им А. е било щастливо, били са привързани един към друг, с много общи интереси. Често са пътували и ходили по разходки. Детето е било много привързано към родителите си. Първоначално са живели с родителите на Б, след това са се преместили в София, а после във Варна. Б е била в много добри отношения и със своите родители. Б се е отнасяла винаги с уважение към тях, помагала им се за всичко. Идването на семейството във Варна е било продиктувано от желанието им да са по-близо до своите родители. Винаги са се събирали при поводи и празници. Б е била незаменим и светъл човек, възпитана, уважителна, грижовна и инициативна. Особено трудно е било на близките да кажат на детето за случилото. Докато близките търсят „подходящ“ начин как да му съобщят детето прочита в интернет за катастрофата и преживява шоково ситуацията. Внезапната и неочаквана смърт на Б се е отразила много тежко на всички и ги е променила завинаги. Били са съкрушени, продължават да тъгуват за нея и още не са преодолели нейната загуба. Непосредствено след смъртта и съпругът и е бил неадекватен, не е можел да спи и се е наложило майка му да отиде при тях с детето във Варна за два месеца за да им помага. Казвал е че навсякъде я вижда и всичко му напомня за нея. В опит да преодолее мъката се е преместил да живее в София. Мъката по Б не е превъзможната от никой и към момента.

Като доказателство по делото от първата инстанция е прието заключение на съдебно-психологична експертиза, обективно и компетентно

дадено, неоспорено от страните и кредитирано от въззивния съд изцяло. От проведеното психологично изследване на въззиваемите и даденото въз основа на него заключение, въззивният съд приема, за установено, че в резултат на внезапната загуба на Б при родителите и е налице състояние на клинична депресия. П. Ж. е склонна да се фокусира върху негативни преживявания, изпитва тревожност, угриженост, измъчвана е от безпокойство и чувство за вина, склонна е да вярва в най-лошия възможен сценарий. В. Ж. изпитва дълбоко и продължително чувство на тъга, съпроводено с безнадеждност, липса на енергия, ограничен интерес и удоволствие от контакт с близки хора и практикуване на любими дейности. При двамата родители ресурсът за справяне със стреса е по-ограничен. Следствие на преживяната депресия се наблюдава психотична продукция, при която има освен разстройства във възприятието има и промени в съдържанието на мисловния процес. Според заключението на експерта, двамата са в състояние на депресия и съпътстващите симптоми са засегнали всеки аспект от живота им. За съпруга на Б оценката на експерта се асоциира с наличие на посттравматично стресово разстройство като тревожност, депресия, разстройство на съня, разпокъсани мисли усещане за емоционален хаос. Посочено е от експерта, че Т. е млад, физически здрав мъж, който преминава през скръбта, осъзнавайки отговорността към сина си А.. Неговите адаптивни възможности са по-добри и чрез промени в местоживеенето, социална и трудова ангажираност, любов към детето преминава по-бързо към фазите на скръбта. Детето А. преживява умерено ниво на тревожност, следствие на травматичното събитие. Бързата и адекватна реакция на бащата и включването на психологическа професионална терапия му помагат към момента да води пълноценен живот. Посочено е от експерта че при децата съществува възрастова специфика и градация на травматичното преживяване. Детето, сега на 14г., е преживяло своята първична траурна реакция. За тази възраст не е типично да страдат дълго и да се чувстват нещастни, защото този период е свързан с превес на ученето и изграждането на вторични способности за социално приемливо поведение. Сочи се от експерта, че за да се справят с последиците от травмата, така че да имат пълноценен живот бащата и синът използват психотерапия.

При определяне по справедливост на основание чл.52 от ЗЗД на размера на неимуществените вреди и съобразно Постановление № 4/68г. на Пленума

на ВС, въззивният съд отчита конкретните обективно съществуващи обстоятелства съобразно указанията от Пленума на ВС общи критерии - момент на настъпване на смъртта, възраст и обществено положение на пострадалия, степен на родствена близост между пострадалия и лицето, което претендира обезщетение, действително съдържание на съществуващите между пострадалия и претендиращия обезщетение житейски отношения и обстоятелствата, при които е настъпила смъртта. Б Т.а е била на 46г., когато е починал в резултат на получени травми при пътно при пътно-транспортно произшествие на 30.09.2020г., несъвместими със живота. Към момента на смъртта и родители и са били 72 години, съпругът и на 47, а детето на 11 години. Събраните в първоинстанционното производство гласни доказателства сочат че починалата, както със своите родители, така и със своя съпруги и дете, са в били в топли и хармонични отношения, били сплотени и задружни. Внезапната смърт на Б е причинила на всички морални болки и страдания, с много висок интензитет и времетраене, които и по настоящем не са отминали. Съгласно постоянната съдебна практика при определяне на справедливия размер на обезщетението за неимуществени вреди следва да се отчита и обществено-икономическата конюнктура в страната към момента на увреждането към датата на деликта, ориентир за която са както официално оповестените статистически данни за средна работна заплата, инфлация и пр., така и нормативно установените нива на застрахователно покритие за неимуществени вреди при застраховка „Гражданска отговорност“, макар последните да се явяват само помощен критерий.

Отчитайки всички тези обстоятелства, настоящия състав на въззивния съд приема, че в конкретния случай справедливото по смисъла на чл.52 ЗЗД обезщетение за понесените от В. В. и П. Ж. неимуществени вреди от смъртта на тяхната дъщеря е в размер на сумата 150 000лв. за всеки от тях, за понесените от съпруга В. Т. вреди – 180 000лв., а от нейното дете – 200 000лв. Категорично са установени по делото дълбоки и силни емоционални връзки, които са съществували между починалата Б и нейните родители, съпруг и дете, прекъснати с внезапната и смърт. Ритъмът на живот е подчинен на скръбта от голямата загуба, като ще изпитват болка и ще скърбят до края на дните си. За родителите и загубата на дъщеря им е във възраст, когато те самите ще имат най-голяма нужда от помощ и опора от детето си. След загубата на своята дъщеря родителите и са в продължителен етап на депресия

и изразяват тъгата си чрез понижено настроение, загуба на интерес и оттегляне от външния свят. Качеството на живот на съпруга се е променило значително, той е с посттравматично стресово разстройство. За да се справи с последиците от травмиращото събитие освен психотерапевтична помощ, той е предприел промени свързани със смяна на местоживеене, социална среда, работно място. Съставът на въззивния съд определя най-висок размер на обезщетение на сина на починалата – А.. Установено е от експертното заключение на съдебно – психологическата експертиза, че към момента той да изпитва умерено ниво на тревожност и е преживял първичната траурна реакция и води пълноценен начин на живот, характерен за възрастта му. Ранната идентификация на разстройството и навременните терапевтични интервенции са помогнали на А. да функционира като психично здраво дете. Но и към момента се отчитат повишена чувствителност, нарушено качество на съня, затруднена концентрация. Съставът на въззивния съд намира, че загубата на майка, когато си само на 11 години завинаги лишава детето от майчината любов, грижа и опора, която майката дава на детето си в целият му живот. Поради което и тази загуба следва да бъде обезщетена.

С оглед на така изложеното и предвид определения от въззивната инстанция справедлив размер на обезщетението за претърпените от въззиваемите неимуществени вреди от смъртта на Б Т.а, съдът намира предявените иски за доказани и основателни в пълния им предявен размер - сумата 150 000лв. за родителите, 180 000лв. за съпруга и 200 000лв. за детето.

Въззиваемите ищците са предявили претенциите си за обезщетение за забава в плащането за периода от 12.01.2021г. до 15.12.2021г. като самостоятелни иски в претендиран от всеки от тях размер. Оплаквания по отношение на периода и присъдения размер няма във въззивната жалба, поради което и с оглед основателността на исковите за главница, доказани са и исковите за законна лихва върху присъденото обезщетение.

Предвид на това решението на първоинстанционния съд в обжалваните му пред въззивния съд осъдителни части следва да бъде потвърдено.

На основание чл.78 ал.1 от ГПК, направеното искане и с оглед изхода на спора в полза на въззиваемите следва да бъдат присъдени направените от тях разноски за адвокатско възнаграждение за въззивното производство, съобразно представения по делото списък и доказателства за плащане на

същите. Изплатеното от страните възнаграждение с ДДС е в рамките на минимума, поради което и същото не следва да бъде намалявано.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 25 от 31.03.2023г. по търг.дело № 181/21г., по описа на Окръжен съд – Силистра в частите му, с които ЗК „Лев Инс“ АД е осъдено да заплати застрахователни обезщетения за претърпени неимуществени вреди от смъртта на Б В.а Т.а при ПТП на 30.09.2020г. както следва: на В. Ж. В. за разликата над 100 000лв. до 150 000лв., на П. П. Ж. за разликата над 100 000лв. до 150 000лв., на В. И. Т. за разликата над 120 000лв. до 180 000лв. и на А. В. Т. за разликата над 130 000лв. до 200 000лв., както и законни лихви върху присъдените обезщетение за периода от 12.01.2021г. до завеждане на исковата молба за в съда съответно: на В. Ж. В. за разликата над 9 388.89лв. до 14 084.46лв., на П. П. Ж. за разликата над 9 388.89лв. до 14 084.46лв., на В. И. Т. за разликата над 11 266.67лв. до 16 901.35лв. и на А. В. Т. за разликата над 12 205.56лв. до 18 779.28лв.

ОСЪЖДА ЗК „Лев Инс“ АД със седалище гр.София, адрес на управление гр.София, бул.,„Самоковско шосе“ № 67 А, ЕИК 121130788, да заплати на В. Ж. В. от гр.Силистра, ЕГН *****, сумата 5 580лв. /пет хиляди петстотин и осемдесет лева/, представляваща направени за въззивна инстанция разноски за адвокатско възнаграждение.

ОСЪЖДА ЗК „Лев Инс“ АД със седалище гр.София, адрес на управление гр.София, бул.,„Самоковско шосе“ № 67 А, ЕИК 121130788, да заплати на П. П. Ж. от гр.Силистра, ЕГН *****, сумата 5 580лв. /пет хиляди петстотин и осемдесет лева/, представляваща направени за въззивна инстанция разноски за адвокатско възнаграждение.

ОСЪЖДА ЗК „Лев Инс“ АД със седалище гр.София, адрес на управление гр.София, бул.,„Самоковско шосе“ № 67 А, ЕИК 121130788, да заплати на В. И. Т. от гр.Варна, ЕГН *****, сумата 6 480лв. /шест хиляди четиристотин и осемдесет лева/, представляваща направени за въззивна инстанция разноски за адвокатско възнаграждение.

ОСЪЖДА ЗК „Лев Инс“ АД със седалище гр.София, адрес на

управление гр.София, бул.,„Самоковско шосе“ № 67 А, ЕИК 121130788, да заплати на А. В. Т. от гр.Варна, непълнолетен, действащ лично и със съгласието на своя баща В. И. Т. от гр.Силистра, ЕГН *****, сумата 7 500лв. /седем хиляди и петстотин лева/, представляваща направени за въззивна инстанция разноси за адвокатско възнаграждение.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС на РБ при условията на чл.280 ал.1 и ал.2 от ГПК в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____